

UTBILDNING

UTBILDNINGSAVTAL

Rekommendationsavtal om kommunal personalutbildning samt tjänste- och arbetskollektivavtal om facklig utbildning

§ 1 Avtalets syfte

Det kommunala arbetslivet genomgår ständiga förändringar. När befolkningen blir äldre förändras också den kommunala personalens åldersstruktur. Den tekniska utvecklingen förändrar eller avskaffar arbetsuppgifter och arbetsprocesser, samtidigt som nya skapas. Även människornas värderingar och förväntningar på servicen genomgår förändringar. Olika arbetsenheter blir ständigt tvungna att lägga om sina verksamhetsstrategier så att de motsvarar omgivningens krav.

När det gäller produktionen av kommunal service spelar den mänskliga arbetsinsatsen en central roll. Personalens kunnande, kompetens och yrkesskicklighet och utvecklingen av dessa är därför en viktig resurs för kommunalförvaltningen.

Kontinuerligt, livslångt lärande är i dagens läge nödvändigt på de kommunala arbetsplatserna. Kunskaper och färdigheter föråldras fort och behovet av snabbt och smidigt lärande accentueras. Lärande har blivit en del av det dagliga arbetet. Utbildningen måste ha anknytning till förändringarna och personalstrategin, och personalutbildningen skall planeras utgående från organisationens behov.

Frågan hur väl personalutvecklingen, personalutbildningen och inläringen har lyckats bedöms i första hand utgående från hur det inlärdas syns i personalens arbete. En lyckad yrkesutbildning för personalen ger bättre resultat inom verksamheten och servicefunktionerna, nöjdare kommuninvånare och bättre arbetslivskvalitet för personalen.

Detta avtal är till sin juridiska karaktär ett rekommendationsavtal. Dock skall § 9 och 10, samt § 14 till den del paragrafen gäller giltighetstiden för tjänste- och arbetskollektivavtalsbestämmelser, iaktas såsom tjänste- och arbetskollektivavtal.

§ 2 Utbildning som omfattas av avtalet

Detta rekommendationsavtal och tjänste- och arbetskollektivavtal gäller yrkesutbildning som arbetsgivaren anvisar sin personal, facklig utbildning som fackföreningarna ordnar för sina medlemmar samt utbildning som arbetsgivar- och arbetstagarparten ordnar gemensamt. Kommunala arbetsmarknadsverket utfärdar en rekommendation om de kurser som

Kommunernas pensionsförsäkring ordnar för kommunala förtroendemän.

Med kommun avses i detta avtal även samkommun.

Personalen kan delta i planeringen och genomförandet av utbildningen enligt vad som föreskrivs i det allmänna avtalet om samarbetsförfarande.

§ 3 Yrkesutbildning för personalen

Yrkesutbildning för personalen kan bestå av kompletterande utbildning, omskolning, vidareutbildning eller inskolning. Yrkesutbildning för personalen är ett sätt att utveckla personalen genom att upprätthålla och öka dess yrkesfärdigheter i arbetet och på arbetsplatsen på ett sätt som tjänar kommunens övergripande mål och de mål som ställts upp för serviceverksamheten.

Yrkesutbildningen för personalen bör planeras och resultaten bedömas utgående från lagstiftningen, behovet och möjligheterna att utveckla kommunens verksamhet och med hänsyn till personalens synpunkter på hur den behöver utveckla sitt kunnande.

§ 4 Kompletterande utbildning

Avsikten med kompletterande utbildning är att upprätthålla och öka tjänsteinnehavarnas och arbetstagarnas yrkesskicklighet. Utbildningen har nära anknytning till arbetsuppgifterna och utvecklingen av dessa. När behovet av kompletterande utbildning bedöms spelar kommunens mål en avgörande roll. Dessutom måste man beakta bestämmelserna i speciallagstiftningen om den yrkesutbildade personalens skyldighet att själv upprätthålla och utveckla sin yrkesskicklighet samt arbetsgivarens skyldighet att skapa förutsättningar för den yrkesutbildade personalen att delta i kompletterande utbildning.

Om arbetsgivaren anser att en tjänsteinnehavare eller arbetstagare med tanke på skötseln av sina uppgifter behöver delta i utbildningen, kan arbetsgivaren beordra den anställda att delta i utbildningen så att den för honom är en tjänsteresa.

Om arbetsgivaren inte anser det nödvändigt att den anställda deltar i utbildningen, kan han ändå ge denne rätt att delta och enligt prövning betala lön och ersättning för resekostnader samt andra kostnader för utbildningen.

Tillämpningsdirektiv

Om studier som pågått en hel dag överstiger den dagliga ordinarie arbetstiden, berättigar detta inte till ersättning för övertid, mertidsarbete eller motsvarande.

§ 5 Omskolning

Omskolning gör det möjligt för en tjänsteinnehavare eller arbetstagare att övergå till andra uppgifter i kommunen när en övergång har blivit aktuell till följd av t.ex. förändrade förhållanden. En sådan ändring är t.ex. förändringar i arbetsförmågan hos en tjänsteinnehavare eller arbetstagare, varvid man med omskolning kan hindra arbetsförmågan att försämras, alternativt främja återhämtning av den.

Om det med tanke på kommunens verksamhet är nödvändigt att omskola en tjänsteinnehavare eller arbetstagare, skall denne under den tid som han deltar i utbildningen betalas lön och ersättning för resekostnader enligt tjänste- och arbetskollektivavtal. I annat fall bestämmer kommunen själv i vilken mån den betalar lön och ersättningar.

§ 6 Vidareutbildning

Vidareutbildning ger formell behörighet för nya, mer krävande uppgifter. I fråga om vidareutbildning är huvudregeln att utbildningen sker under oavlönad tjänstledighet eller arbetsledighet och att arbetsgivaren inte heller deltar i övriga utbildningskostnader. I lagen (663/1986) och förordningen (812/1986) om studieledighet finns bestämmelser om minimiförutsättningarna för beviljande av tjänstledighet eller arbetsledighet.

§ 7 Inskolning

Tjänsteinnehavare och arbetstagare skall göras förtrogna med arbetsenhetens mål samt med arbetsförhållandena och arbetsredskapen på arbetsplatsen på det sätt som arbetarskyddslagen förutsätter samt skolas in i sina arbetsuppgifter. Inskolningen skall ske jämsides med skötseln av arbetsuppgifterna och på arbetstid så som det avtalas lokalt.

§ 8 Definition av begreppet facklig utbildning och rätten att delta i sådan utbildning

Facklig utbildning är följande slag av utbildning som huvudavtalsorganisationerna ordnar för sina medlemmar: samarbetsutbildning i anslutning till genomförande av samarbetsförfarande enligt det allmänna avtalet, förtroendemannautbildning i anslutning till förtroendemannaverksamheten samt arbetarskyddsutbildning i anslutning till arbetarskyddssamarbetet, som även omfattar av parterna i övrigt godkänd utbildning som främjar arbetslivsutvecklingen.

Tjänsteinnehavare och arbetstagare beviljas tjänstledighet eller arbetsledighet för deltagande i facklig utbildning, förutsatt att

- 1 parternas gemensamma utbildningsarbetsgrupp har godkänt kursen,

- 2 kursen kan anses behövlig för den anställda och
- 3 deltagandet i utbildningen inte medför någon betydande olägenhet för kommunens eller förvaltningsenhetens verksamhet eller för skötseln av tjänste- eller arbetsuppgifterna.

Om en tjänsteinnehavare eller arbetstagare inte kan beviljas tjänstledighet eller arbetsledighet för deltagande i facklig utbildning, har han rätt att få en utredning om grunden för det negativa beslutet.

Arbetsgivarens representant skall beredas möjlighet att yttra sig under fackutbildningsskursen.

§ 9 Lön och ersättning för facklig utbildning

Om en tjänsteinnehavare eller arbetstagare har beviljats tjänstledighet eller arbetsledighet för deltagande i facklig utbildning som utbildningsarbetsgruppen godkänt, betalas han lön för utbildningstiden enligt tjänste- eller arbetskollektivavtalet och sådana ersättningar som avses nedan i mom. 2 och 3, enligt vad undertecknarna av detta avtal särskilt kommer överens om genom tjänste- och arbetskollektivavtal.

Till en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som deltar i samarbets- och förtroendemannautbildning betalas för varje sådan kursdag för vilken tjänsteinnehavaren får ordinarie lön eller arbetstagaren ersättning för inkomstbortfall en sådan ersättning för måltidskostnader som undertecknarna av detta avtal gemensamt har kommit överens om.

Till en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som deltar i arbetarskyddsutbildning betalas för varje sådan kursdag för vilken tjänsteinnehavaren får ordinarie lön eller arbetstagaren ersättning för inkomstbortfall en sådan ersättning för kursomkostnader som undertecknarna av detta avtal gemensamt har kommit överens om.

Under ett kalenderår kan avlönad samarbetsutbildning beviljas för högst två veckor, avlönad förtroendemannautbildning för högst 30 dagar och avlönad arbetarskyddsutbildning för högst två veckor.

Den som vill delta i en kurs skall anhålla om ledighet i så god tid som möjligt, om möjligt minst fyra veckor innan kursen börjar.

§ 10 Personer som har rätt att delta i facklig utbildning

Rätt att delta i samarbetsutbildning har samarbetsorganets medlemmar samt huvudförtroendemän, förtroendemän, arbetarskyddsfullmäktige och vicefullmäktige.

Rätt att delta i förtroendemannautbildning har huvudförtroendemän, förtroendemän och deras ersättare samt ordföranden för en huvudavtalsor-

ganisations lokalförening, ordföranden för en underförening på riksomfattande förbunds nivå och ordföranden för en sådan underförenings lokalförening.

Rätt att delta i arbetarskyddsutbildning har arbetarskyddsfullmäktige, vicefullmäktige, arbetarskyddsombuden samt de som är medlemmar eller ersättare i en arbetarskyddskommission eller, om en sådan saknas, i motsvarande lokala samarbetsorgan.

§ 11 Den fackliga utbildningens omfattning

Utbildningsarbetsgruppen kan godkänna fackutbildningskurser att omfattas av ersättningar så, att förtroendemannautbildningen får omfatta högst 14 500 elevarbetsdagar under ett kalenderår och samarbetsutbildning i anslutning till utvecklingen av arbetslivet högst 4 500 elevarbetsdagar under ett kalenderår.

§ 12 Gemensam utbildning

Med gemensam utbildning avses utbildning som parterna ordnar gemensamt i anslutning till utveckling av arbetslivet och som syftar till att göra arbetsenheterna mer resultatbringande och förbättra arbetslivskvaliteten.

Utbildning som parterna ordnar gemensamt är utbildning som huvudavtalsorganisationerna eller deras medlemsförbund och koncernen kring Finlands Kommunförbund ordnar gemensamt eller utbildning som arbetsgivar- och arbetstagarparten ordnar gemensamt på en arbetsplats utgående från de lokala förhållandena.

Lönen och övriga ersättningar till dem som deltar i den gemensamma utbildningen bestäms enligt § 4 i detta rekommendationsavtal.

§ 13 Utbildningsarbetsgruppen

För verkställigheten av detta avtal tillsätts en utbildningsarbetsgrupp, för vilken Kommunala arbetsmarknadsverket utser en ordförande, en vice ordförande, två medlemmar och sekreterare samt till vilken de huvudavtalsorganisationer som undertecknat detta avtal var och en utser en medlem samt ersättare för denne.

Utbildningsarbetsgruppen har till uppgift att främja samarbetet mellan arbetsgivar- och arbetstagarparterna i utbildningsfrågor, ge utlåtanden om tillämpningen av detta avtal samt ge akt på hur utbildningen utvecklas allmänt och inom andra arbetsmarknadssektorer.

För den fackliga utbildning som avses i detta avtal antar utbildningsarbetsgruppen program och ramprogram samt bestämmer målgrupperna

och antalet deltagare i utbildningen samt när och var utbildningen ordnas. Utbildningsarbetsgruppen planerar och godkänner utbildningsprogram för den gemensamma utbildningen och deltar i genomförandet av den.

§ 14 Giltighetstid

Detta rekommendationsavtal och tjänste- och arbetskollektivavtal träder i kraft 1.2.2003 och gäller tills vidare, med tre månaders uppsägningstid. Detta rekommendationsavtal och tjänste- och arbetskollektivavtal upphäver det rekommendationsavtal om kommunal personalutbildning och det tjänste- och arbetskollektivavtal om fackutbildning som undertecknades 27.9.1995.

Helsingfors den 30 november 2002

KOMMUNALA ARBETSMARKNADSVERKET

AKAVA-OS RF

KOMMUNFACKETS UNION RF

FÖRHANDLINGSORGANISATIONEN FÖR TEKNIK OCH
GRUNDSERVICE FKT RF

TJÄNSTEMÄNNENS FÖRHANDLINGSORGANISATION TFO RF